

Po „pokojných revolucích“ ve státech u železné opony se i sovětské republiky dožadovaly své nezávislosti, což nakonec vedlo k rozpadu Sovětského svazu a ukončení studené války v roce 1991. V následujících dvou desetiletích Evropská unie reagovala na hlavní výzvy tohoto přelomového období - sjednocení dvou německých států ve středu Evropy a politickou a hospodářskou transformaci států ve střední a východní Evropě - prohloubením a rozšířením svých hranic. Bývalá železná opona nyní ležela geograficky i politicky ve středu Evropy.

Moment prosím: Co znamená „prohlubování a rozšiřování“ Evropské unie?

Ekologové si byli dobře vědomi ekologické hodnoty hraničního pásu a zábran již před otevřením hranic. Ještě před demontáží hraničních opevnění mezi východním a západním Německem formulovali ekologové z Východu i Západu svou vizi „Zeleného pásu“ a nezbytná rozhodnutí, která měla zabránit jeho zničení. Stáli na počátku vývoje, který vedl v roce 2003 k založení mezinárodní Iniciativy Evropský zelený pás a o 13 let později k založení Asociace Evropský zelený pás, která dnes sdružuje 35 organizací občanské společnosti a státních institucí ze 17 zemí. Následující zdroje poskytují pohled na „radikální přehodnocení pásu smrti a jeho nové definování jako zóny spolupráce mezi Východem a Západem“.

Zdroj: Iron Curtain and Green Belt: Networks and Opportunities for Cooperation in a European Border Landscape. Conference on the Occasion of the European Cultural Heritage Summit within the European Year of Cultural Heritage 2018, 17.-19. June 2018, edited by John Ziesemer/Corinna Breith, Münster 2020; Haspel, Editorial - From Confrontation to Cooperation, in: Iron Curtain and Green Belt, p. 13-15, here p. 13.

Pro výzkum:
 https://www.europeangreenbelt.org/fileadmin/docs/Czech_leaflet_EGB.pdf
 <https://www.europeangreenbelt.org/initiative/association>

Využij k vypracování následujících úkolů přiložené zdroje a odkazy.

 Úkol 1: Popište obsah a formu zdrojů.

 Úkol 2: Jaké naděje a očekávání spojují autoři, respektive mluvčí se [italic] Zeleným pásem Evropy?

 Úkol 3: Na základě zdrojů zhodnoťte šance na ustavení Zeleného pásu Evropy. Svou odpověď zdůvodněte.

ZELENÝ PÁS NAPŘÍČ EVROPOU

ZDROJE A ODKAZY K PRACOVNÍMU LISTU ③:

1.) 9. prosince 1989 se z iniciativy Spolku na ochranu přírody (Bund für Naturschutz e.V.) sešli ekologové z Východu a Západu, aby diskutovali o budoucnosti „Zeleného pásu“:

„Hraniční pás mezi Spolkovou republikou Německo a Německou demokratickou republikou musí být rychle zajištěn jako zelený pás a ekologická páteř střední Evropy, tj. tato území v NDR a SRN musí být bezodkladně chráněna.“

Zdroj: Usnesení ze dne 9. prosince 89, Spolek na ochranu přírody

 www.bund.net > Suche: Das Grüne Band – Dauereinsatz für eine Vision > Download, S. 17.

2.) Michail Gorbačov, patron Zeleného pásu od roku 2002, řekl na prvním zasedání Iniciativy Evropský zelený pás v roce 2003:

„[...] this project makes a lot of environmental sense, because it is an example of an initiative that can provide a boost to a very important movement, leading to the emergence of a whole network of green belts all over the globe. [...] it allows us to cross over borders; it brings people and cultures together, thus extending the dialogue on environmental issues and on European construction to the nations of Europe. The project is important from this point of view – it has a political dimension.“

Zdroj: Michail Gorbačov, International Green Cross, 2003, Bonn

 www.bfn.de > Publikationen 2004 > Suche: Perspectives of the Green Belt, Download, S. 11-13.

3.) V roce 2013 Komise Evropské unie vyzdvihla Iniciativu Evropský zelený pás jako příkladný projekt zelené infrastruktury na úrovni EU:

„Dosud se rozsáhlé infrastrukturní iniciativy zaměřovaly na dopravu, energetiku a informační a komunikační technologie. [...] Ekvivalentní nástroj pro zelenou infrastrukturu v Evropě [...] by významně přispěl k zajištění odolnosti a vitality některých evropských ekosystémů se symbolickým charakterem - s odpovídajícími sociálními a ekonomickými přínosy. [...] Iniciativa Evropský zelený pás [...] je ekologická soustava táhnoucí se od Barentsova moře k Černému moři. Cílem je dosáhnout většího souladu mezi lidskými zásahy a přírodou a vytvořit více příležitostí pro socioekonomický rozvoj místních komunit. [...] Cílem iniciativy je proměnit jeden z nejneprůstupnějších hraničních pásů v dějinách lidstva (železnou oponu) v „zelený pás“, a tím i v symbol jednoty a díky zachování a ochraně jedné z nejpůsobivějších a nejkřehčích evropských krajín zajistit přeshraniční spolupráci.“

Zdroj: Sdělení Komise Evropskému parlamentu [mezi jinými] o zelené infrastruktuře (ZI) - zvyšování přírodního kapitálu Evropy, 2013.

 www.eur-lex.europa.eu > CS > Vyhledávání: SDĚLENÍ KOMISE, Zelená infrastruktura – zlepšování přírodního kapitálu Evropy > str. 11, Projekty zelené infrastruktury na úrovni EU s textovým rámečkem 7.